

CONCURSUL NAȚIONAL DE MATEMATICĂ APLICATĂ
„ADOLF HAIMOVICI”

Ediția a XXVIII-a

ETAPA JUDEȚEANĂ – 7 martie 2026

Clasa a XII-a – Secțiunea H1 – Filieră tehnologică

BAREM DE CORECTARE ȘI NOTARE

Subiectul 1. (20 puncte)

Pe mulțimea $\mathbb{Z}$ se definește legea de compoziție $x * y = xy - 2x - 2y + 6$, oricare ar fi $x, y \in \mathbb{Z}$.

- Demonstrați că legea „ $*$ ” este asociativă și comutativă;
- Determinați elementele simetrizabile ale mulțimii $\mathbb{Z}$ în raport cu legea „ $*$ ”;
- Demonstrați că, dacă m, n și p sunt numere naturale astfel încât $m * n * p = 13$ și $m \leq n \leq p$, atunci produsul numerelor m, n și p este divizibil cu 13.

SOLUȚIE:

a) Avem $(x * y) * z = (xy - 2x - 2y + 6) * z = (xy - 2x - 2y + 6)z - 2(xy - 2x - 2y + 6) - 2z + 6 =$
 $= xyz - 2xy - 2xz - 2yz + 4x + 4y + 4z - 6 \dots\dots\dots 2p$

și $x * (y * z) = x * (yz - 2y - 2z + 6) = x(yz - 2y - 2z + 6) - 2x - 2(yz - 2y - 2z + 6) + 6 =$
 $= xyz - 2xy - 2xz - 2yz + 4x + 4y + 4z - 6 \dots\dots\dots 2p$

Adunarea și înmulțirea în $\mathbb{Z}$ sunt comutative, astfel avem $(x * y) * z = x * (y * z), \forall x, y, z \in \mathbb{Z}$, adică legea „ $*$ ” este asociativă $\dots\dots\dots 1p$

Adunarea și înmulțirea în $\mathbb{Z}$ sunt comutative, astfel avem: $x * y = xy - 2x - 2y + 6$ și $y * x = yx - 2y - 2x + 6$, deci $x * y = y * x, \forall x, y \in \mathbb{Z} \dots\dots\dots 1p$

Adică legea este și comutativă $\dots\dots\dots 1p$

- b) Legea „ $*$ ” admite element neutru dacă există $e \in \mathbb{Z}$, astfel încât $x * e = e * x = x, \forall x \in \mathbb{Z}$

Avem $x * e = e * x = x \Leftrightarrow xe - 2x - 2e + 6 = x \Leftrightarrow (x - 2)(e - 3) = 0, \forall x \in \mathbb{Z}$

$\Rightarrow e = 3 \in \mathbb{Z}$ este elementul neutru al legii „ $*$ ” $\dots\dots\dots 2p$

Fie $x \in \mathbb{Z}$, acesta este simetrizabil dacă există $x' \in \mathbb{Z}$, astfel încât $x * x' = x' * x = e = 3$

Avem $x * x' = x' * x = 3 \Leftrightarrow xx' - 2x - 2x' + 6 = 3 \Leftrightarrow (x - 2)(x' - 2) = 1 \Rightarrow x - 2 \mid 1$ și $x' - 2 \mid 1 \dots\dots 1p$

adică $x - 2 = 1, x' - 2 = 1 \Rightarrow x = x' = 3$ sau $x - 2 = -1, x' - 2 = -1 \Rightarrow x = x' = 1 \dots\dots\dots 2p$

Elementele simetrizabile sunt: $\{1, 3\} \dots\dots\dots 1p$

- c) $x * y = xy - 2x - 2y + 6 = (x - 2)(y - 2) + 2, \forall x, y \in \mathbb{Z} \dots\dots\dots 1p$

Legea „ $*$ ” fiind asociativă, prin calcul deducem $m * n * p = (m - 2)(n - 2)(p - 2) + 2 \dots\dots\dots 2p$

$m * n * p = 13 \Leftrightarrow (m - 2)(n - 2)(p - 2) + 2 = 13 \Leftrightarrow (m - 2)(n - 2)(p - 2) = 11 \dots\dots\dots 1p$

Deoarece 11 este număr prim, $m, n, p \in \mathbb{N}$, iar $m - 2 \leq n - 2 \leq p - 2 \Rightarrow$

$m - 2 = -11, n - 2 = -1, p - 2 = 1$, obținem $m = -9, n = 1, p = 3$ (nu convine), sau

$m, n, p \in \mathbb{N} \Rightarrow m - 2 = n - 2 = -1, p - 2 = 11 \Rightarrow m = n = 1, p = 13$, sau

$m - 2 = n - 2 = 1, p - 2 = 11 \Rightarrow m = n = 3, p = 13 \dots\dots\dots 2p$

Întrucât $p = 13$, vom avea $mnp = M_{13} \dots\dots\dots 1p$

Subiectul 2. (20 puncte)

Se consideră funcția $f: (0, +\infty) \rightarrow \mathbb{R}, f(x) = \log_3 x$.

a) Pentru funcția $g: (0, +\infty) \rightarrow \mathbb{R}, g(x) = \frac{3^{f(x)}}{x} - x$, determinați primitiva $G: (0, +\infty) \rightarrow \mathbb{R}$, care verifică condiția $G(2) = 2026$;

b) Arătați că $I = \int_1^e x f(x) dx = \frac{e^2+1}{4 \ln 3}$;

c) Pentru fiecare $n \in \mathbb{N}$, definim $I_n = \int_1^e x f^n(x) dx$.

Demonstrați că $I_n = \frac{e^2}{2(\ln 3)^n} - \frac{n}{2 \ln 3} I_{n-1}$, oricare ar fi $n \in \mathbb{N}$.

SOLUȚIE:

a) $3^{f(x)} = 3^{\log_3 x} = x$ 1p

$g(x) = \frac{x}{x} - x = 1 - x$ 1p

$G(x) = \int (1 - x) dx = x - \frac{x^2}{2} + C$ 2p

$G(2) = 2 - 2 + C = C = 2026 \Rightarrow G(x) = x - \frac{x^2}{2} + 2026$ 2p

b) $I = \int_1^e x \log_3 x dx = \frac{1}{\ln 3} \int_1^e x \ln x dx$ 1p

$\int_1^e x \ln x dx = \frac{x^2}{2} \ln x \Big|_1^e - \frac{1}{2} \int_1^e x dx = \frac{x^2}{2} \ln x \Big|_1^e - \frac{x^2}{4} \Big|_1^e$ 3p

$I = \frac{1}{\ln 3} \left(\frac{e^2}{2} - \frac{e^2-1}{4} \right) = \frac{e^2+1}{4 \ln 3}$ 2p

c) $I_n = \int_1^e x (\log_3 x)^n dx = \frac{1}{(\ln 3)^n} \int_1^e x (\ln x)^n dx$ 1p

$\int_1^e x (\ln x)^n dx = \frac{x^2}{2} (\ln x)^n \Big|_1^e - \frac{n}{2} \int_1^e x (\ln x)^{n-1} dx$ 4p

$= \frac{e^2}{2} - \frac{n}{2} \int_1^e x (\ln x)^{n-1} dx$ 2p

$I_n = \frac{e^2}{2(\ln 3)^n} - \frac{n}{2 \ln 3} I_{n-1}, \forall n \in \mathbb{N}$ 1p

Subiectul 3. (20 puncte)

Se consideră matricele $A, B \in \mathcal{M}_2(\mathbb{R})$, unde $A = \begin{pmatrix} 2026 & 1 \\ 2025 & 1 \end{pmatrix}$, iar $B = \begin{pmatrix} -2026 & 2025 \\ -1 & 1 \end{pmatrix}$.

Fie, de asemenea, mulțimea $G = \{X \in \mathcal{M}_2(\mathbb{R}) \mid \det(X) = 1\}$.

- Verificați dacă A și B aparțin mulțimii G .
- Demonstrați că mulțimea G , împreună cu operația de înmulțire a matricelor, formează un grup.
- Demonstrați că, dacă $X = \begin{pmatrix} a & b \\ c & d \end{pmatrix} \in G$ este soluție a ecuației $X^2 - X + I_2 = O_2$, atunci $a + d = 1$.

SOLUȚIE:

a) $\det(A) = \begin{vmatrix} 2026 & 1 \\ 2025 & 1 \end{vmatrix} = 2026 \cdot 1 - 1 \cdot 2025 = 2026 - 2025 = 1 \Rightarrow A \in G$ 2p

$\det(B) = \begin{vmatrix} -2026 & 2025 \\ -1 & 1 \end{vmatrix} = -2026 \cdot 1 - 2025 \cdot (-1) = -2026 + 2025 = -1 \Rightarrow B \notin G$ 2p

b) $(\forall) X, Y \in G \Rightarrow \det(X) = \det(Y) = 1$ 1p

Folosind că: $\det(X \cdot Y) = \det(X) \cdot \det(Y)$ pentru $(\forall) X, Y \in \mathcal{M}_2(\mathbb{R})$ deducem $\det(X \cdot Y) = 1$ 1p

Deci $X \cdot Y \in G$, $(\forall) X, Y \in G$ (1) 1p

Avem că $(X \cdot Y) \cdot Z = X \cdot (Y \cdot Z)$, $(\forall) X, Y$ și $Z \in G$ (2) 1p

De asemenea, $\det(I_2) = 1$, deci $(\exists) I_2 \in G$ a.î. $I_2 \cdot X = X \cdot I_2 = X$, $(\forall) X \in G$ (3) 2p

Pentru $(\forall) X \in G$, din $\det(X) = 1 \Rightarrow (\exists) X^{-1} \in \mathcal{M}_2(\mathbb{R})$, pentru care $X^{-1} \cdot X = X \cdot X^{-1} = I_2$,

de unde deducem că $\det(X^{-1}) = \frac{1}{\det(X)} = 1$, deci $(\forall) X \in G$, $(\exists) X^{-1} \in G$ a.î. $X^{-1} \cdot X = X \cdot X^{-1} = I_2$ (4) 2p

Din relațiile (1), (2), (3) și (4) deducem că mulțimea G împreună cu operația de înmulțire a matricelor formează un grup 2p

c) Utilizând relația lui Cayley-Hamilton: $X^2 - (a + d)X + \det X \cdot I_2 = O_2$ 2p

obținem pentru $X \in G$ că $X^2 - (a + d)X + I_2 = O_2$ 1p

Din ipoteză avem că $X^2 - X + I_2 = O_2$ deci $(a + d)X = X \Leftrightarrow (a + d - 1)X = O_2$ 1p

Deoarece $\det(X) = 1$ și deci $X \neq O_2$, deducem că $a + d - 1 = 0 \Leftrightarrow a + d = 1$ 2p

Subiectul 4. (30 puncte)

Cu ocazia unui experiment, s-a observat că intensitatea radiației produsă de o sursă, măsurată într-un punct situat la distanța $a > 0$ față de acea sursă, este dată de formula: $I(a) = \int_0^1 \frac{1}{x^2+a^2} dx$.

a) Calculați valoarea intensității radiației măsurată în punctele situate la distanțele $a = 1$ și $a = \sqrt{3}$ față de sursă;

b) Demonstrați că funcția $I: (0; +\infty) \rightarrow \mathbb{R}$, cu $I(a) = \int_0^1 \frac{1}{x^2+a^2} dx$ este descrescătoare; interpretați din punct de vedere fizic rezultatul obținut;

c) Demonstrați că are loc relația: $I(a) > \frac{1}{a^2+1}$, pentru orice $a > 0$.

SOLUȚIE:

a) $I(1) = \int_0^1 \frac{1}{x^2+1} dx = \arctg x \Big|_0^1 = \arctg 1 - \arctg 0 = \frac{\pi}{4} - 0 = \frac{\pi}{4}$ 5p

$I(\sqrt{3}) = \int_0^1 \frac{1}{x^2+3} dx = \frac{1}{\sqrt{3}} \arctg \frac{x}{\sqrt{3}} \Big|_0^1 = \frac{1}{\sqrt{3}} \left(\arctg \frac{1}{\sqrt{3}} - \arctg 0 \right) = \frac{1}{\sqrt{3}} \cdot \frac{\pi}{6} = \frac{\pi}{6\sqrt{3}} = \frac{\pi\sqrt{3}}{18}$ 5p

b) Pentru $(\forall) a, b$ cu $0 < a < b$ și $(\forall) x \in (0; 1)$ avem că $x^2 + a^2 < x^2 + b^2 \Leftrightarrow \frac{1}{x^2+a^2} > \frac{1}{x^2+b^2}$ 2p

de unde, conform proprietății de monotonie a integralei definite, găsim că

$\int_0^1 \frac{1}{x^2+a^2} dx > \int_0^1 \frac{1}{x^2+b^2} dx \Rightarrow I(a) > I(b)$, adică funcția I este descrescătoare 5p

Din punctul de vedere fizic, această inegalitate explică faptul că, pe măsură ce ne îndepărtăm

de sursă, intensitatea radiației scade 3p

c) $(\forall) x \in (0; 1)$ și $(\forall) a$ cu $a > 0$ avem $a^2 + x^2 < a^2 + 1 \Leftrightarrow \frac{1}{x^2+a^2} > \frac{1}{a^2+1}$ 5p

de unde, integrând de la 0 la 1, găsim: $I(a) = \int_0^1 \frac{1}{x^2+a^2} dx > \int_0^1 \frac{1}{a^2+1} dx \Rightarrow I(a) > \frac{1}{a^2+1} \cdot x \Big|_0^1 = \frac{1}{a^2+1}$ 5p

Notă:

Toate subiectele sunt obligatorii; se acordă 10 puncte din oficiu.

Orice rezolvare corectă a oricărei probleme, dar diferită de cea din barem se notează cu punctaj echivalent.

Punctajul maxim este de 100 de puncte.